

ТАҚРИЗ

ба фишурдаи диссертатсияи Каримов Самариддин Раҳматуллоевич дар мавзуи “Таҳлили лингвокултурологии лексикаи ҷавохирот ва сангҳои қиматбаҳо дар асоси осори хаттии забони адабии тоҷикии асрҳои X-XII” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои филология, аз рӯйи ихтисоси 10.02.01 – Забони тоҷикӣ

Таҳлили забонӣ-фарҳангии матнҳои адабӣ дар забоншиносии муосир яке аз самтҳои аҳаммиётнок дар муайян намудани нақши забон дар инъикоси фарҳанг буда, тайи панҷоҳ соли охир ҳамчун як шоҳаи мустақили илми забоншиносӣ эътироф шудааст.

Масъалаи муносибати байни забон ва фарҳанг давоми ҳазорсолаҳост, ки диққати донишмандонро ба худ ҷалб менамояд. Лингвокултурология (забоншиносии фарҳангӣ) ҳамчун як шоҳаи нави илми забоншиносӣ дар солҳои 90-уми асри XX ба вуҷуд омадааст.

Ба сифати объекти омӯзиши илми лингвокултурология метавон маъноҳои фарҳангии тавассути забон инъикосшударо муайян намуд, ки онҳоро фарҳанг ва забон дар якҷоягӣ ба вуҷуд овардаанд.

Маснуоти оройишӣ ва ҷавохирот яке аз дастовардҳои аввалини маданияи фарҳангӣ ва ҳунарҳои нафисаи мардумӣ ба ҳисоб меравад ва табиист, ки омӯзиши паҳлуҳои мухталифи забониву фарҳангии ин гурӯҳи вожаҳо аз аҳаммиёт холӣ нест. Бо назардошти ин ва бо тавачҷух ба он, ки вобаста ба лексикаи ҷавохирот ва сангҳои қиматбаҳо дар асоси осори хаттии забони адабии тоҷикии асрҳои X-XII таҳқиқоти вижаи диссертатсионӣ сурат нагирифтааст мавзуи диссертатсияи унвонҷӯ Каримов Самариддин Раҳматуллоевич “Таҳлили лингвокултурологии лексикаи ҷавохирот ва сангҳои қиматбаҳо дар асоси осори хаттии забони адабии тоҷикии асрҳои X-XII”-ро метавон муҳим арзёбӣ кард.

Мувофиқи маълумоти фишурда, диссертатсия аз муқаддима, се боб, хулоса ва феҳрасти адабиёт иборат аст. Бобҳо дар навбати худ ба фаслҳо ва баъзе фаслҳо ба зерфаслҳои алоҳида ҷудо шудаанд. Ҳаҷми умумии диссертатсия 187 саҳифаи компютериро ташкил медиҳад.

Унвонҷӯ бо риояи суннати рисолаанигорӣ дар муқаддима аҳаммияти мавзуи таҳқиқ, дараҷаи омӯзиши мавзӯ, мақсади таҳқиқ, вазифаҳои таҳқиқ, методҳои таҳқиқ, навгониҳои илмии диссертатсия, аҳаммияти назарӣ ва амалии таҳқиқ, объекти таҳқиқ, предмети таҳқиқ, саҳми шахсии муҳаққиқ дар таълифи диссертатсия, нуқтаҳои асосии

диссертатсия, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд ва коркарди амалии натиҷаҳои диссертатсия барин масъалаҳоро баён кардааст.

Муаллиф дар заминаи маводи фаровон ҷанбаҳои муҳим ва пуарарзиши мавзӯи диссертатсияро дар се боб ва ёздаҳ фаслу чандин зерфасл мавриди баррасӣ қарор додааст.

Дар хулоса натиҷаҳои аз таҳқиқ бадастомада ҷамъбаст карда шудаанд. Бояд гуфт, ки натиҷагириҳои муаллиф илмӣ ва мантиқӣ буда, аз сатҳи хуби дониши забонӣ ва тафаккури таҳлилии ӯ гувоҳӣ медиҳанд.

Муайян ва мушаххас намудани вижагиҳои луғавӣ-маъноӣ ва сохтори лексикаи филизот ва сангҳои қиматбаҳо дар забони тоҷикии асрҳои X-XII аз муҳимтарин дастовардҳои шахсии муаллиф дар таълифи диссертатсия ба ҳисоб меравад.

Унвонҷӯ вобаста ба мавзӯи мавриди таҳқиқ дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандае, ки ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, 4 мақола ба ҷоп расонидааст.

Фишурдаи диссертатсия ва мақолаҳои нашрнамудаи унвонҷӯ мазмуни диссертатсияро пурра инъикос менамоянд. Матни тоҷикии фишурдаи рисола бо тарҷумаи русии он комилан мувофиқат менамояд.

Дар фишурдаи диссертатсия дар баробари дастовардҳо баъзе камбудиву нуқсонҳо ба мушоҳида мерасанд, аз ҷумла:

1. Чун диссертатсия ба таҳқиқи як гурӯҳи муайяни лексикӣ-семантикӣ ё худ луғавӣ-маъноӣ бахшида шудааст, хуб мебуд, агар унвонҷӯ дар рисола мафҳуми мазкурро ба таври мухтасар шарҳу эзоҳ медод.

2. Ба андешаи мо, хуб мебуд агар унвонҷӯ дар қисмати “Муқаддима”-и диссертатсия миқдори воҳидҳои луғавиеро, ки дар заминаи онҳо кор анҷом дода шудааст, зикр мекард ва дар боби сеюми диссертатсия, ки ба таҳлили сохтори вожагони ҷавохирот ва сангҳои қиматбаҳо дар забони тоҷикии асрҳои X-XII бахшида шудааст, таносуби миқдории вожагони сода, сохта ва мураккабро нишон медод.

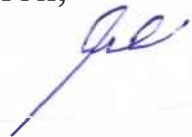
3. Дар фишурдаи диссертатсия баъзе ғалатҳои техникӣ, имлоӣ ва услубӣ ба мушоҳида мерасанд: сах. 7, 8, 10, 13, 17, 18 ва ғ.

Нуқсонҳои ишорашуда ислоҳпазиранд ва ба мухтавои кор халали ҷиддӣ ворид намесозанд, бинобар ин, бо эътимоди комил метавон гуфт, ки фишурдаи диссертатсияи Каримов Самариддин Раҳматуллоевич дар мавзӯи “Таҳлили лингвокултурологии лексикаи ҷавохирот ва сангҳои қиматбаҳо дар асоси осори хаттии забони адабии тоҷикии асрҳои X-XII” ба талаботи Комиссияи Олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра ҷавобгӯ буда, муаллифи он ба гирифтани

дараҷаи илми номзоди илмҳои филология, аз рӯйи ихтисоси 10.02.01 –
Забони тоҷикӣ сазовор мебошад.

Муқарриз:

Мудирӣ кафедраи забонҳои хориҷии
Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон,
номзоди илми филология

Носиров С.М.

Маълумот барои иртибот:

Суроғаи корӣ: 734055 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
х. Н. Карабаева – 63/3

Тел: +992(37) 234 07 52; +992(37) 93 893 39 29 моб.

E-mail: nsabur@mail.ru

28.08.2023

Имзои мудирӣ кафедраи забонҳои хориҷии Донишгоҳи технологияи
Тоҷикистон, номзоди илми филология С.М. Носировро тасдиқ мекунам.

Мудирӣ шуъбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДТЕГ

Бухориев Н.А.